

Heemtuinnieuws 18 januari 2023

Al sinds jaar en dag is een grote groep vrijwilligers bezig de karakteristieke bomen en bosjes in onze omgeving te behouden. Tijdens de wintermaanden worden dan wilgen geknot en in geriefhoutbosjes te hoge bomen omgezaagd. Dat laatste vooral, opdat ze niet door de wind worden omgeblazen. Knotwilgen, zowel als geriefhoutbosjes werden destijds door boeren aangeplant voor het gerief oftewel voor allerlei doeleinden gebruikt. Gereedschappen worden tegenwoordig in de winkel gekocht en boeren verwarmen hun boerderijen over het algemeen niet meer met het hout uit de geriefhoutbosjes. Vrijwilligers zorgen er dus voor, dat deze bosjes en bomen blijven bestaan. Zo ook worden de knotwilgen in de heemtuin weer onder handen genomen. Wilgen bestaan er in vele soorten en maten. De knotwilgen heten schietwilgen. Makkelijke bomen, die vrijwel overal willen groeien. Van erg natte grond tot bijna droog. En als ze niet geknot worden, groeien ze uit tot hoge bomen, die ook in de schaduw van andere bomen stand houden. De schietwilg heeft lange, smalle blaadjes en bloeit in het midden van de lente en dan verschijnen de bloemen (katjes) en de blaadjes tegelijk. Een andere soort, de boswilg, is nu al begonnen met de bloei en heeft nu al de mooie grijze katjes. U vindt hem in het griend achter in de heemtuin. Over een tijdje komen daar bij de mannelijke katjes, de gele meeldraden te voorschijn, waar hommels graag het eerste stuifmeel van het jaar komen halen. De vrouwelijke katjes aan een andere boom (alle wilgen zijn tweehuizig, dus mannen en vrouwen gescheiden ieder in hun eigen boom) zijn langwerpiger en groeniger, maar bevatten wel één honingklief. Al vaak vóór de lente begint komen bijen en hommels ook daar hun voedsel halen. De blaadjes van deze wilg zijn eirond en komen pas na de bloei tevoorschijn. Op de takkenrijl bij de ingang van de heemtuin liggen nu takken met mooie kleuren, geel en rood. Dat zijn takken van de bittere wilg. Die komt vooral veel voor in uiterwaarden en andere overstromingsgebieden. Maar niet alleen daar, ook op zand, leem en klei en ook op humusarme grond doet deze wilg het goed. Aan de overkant van de Provinciale weg, aan de rand van de wijk Buytenweg staat een hele rij knotwilgen met rood/oranje takken, een variëteit van de bittere wilg. *Salix chermesina* is de naam van deze mooie wilgen. Prachtig om te zien (ook vanuit de heemtuin), juist nu er nog geen blad aan zit. De naam bittere wilg is vanwege de bittere bast. Schietwilg en boswilg vindt u in de heemtuin. De bittere wilg moet u zoeken in het griend, maar is daar vorig jaar gesnoeid. Op de takkenrijl bij de ingang van de heemtuin vindt u de rood/gele takken van een bittere wilg elders. Voor de *Salix chermesina* moet u een straatje om. Het kan in één moeite door, dus wat let u. De heemtuin vindt u aan de Kennedylaan 33A te Nieuwkoop'

Namens IVN Nieuwkoop

Guus Domna